

Sauntehus Historie

De mange kongeslotte i Nordsjælland som Kronborg, Frederiksborg og Fredensborg, vidner om, at kongerne gennem historien har haft områdets bevågenhed. En milesten for 6 ¼ mil med Christian den VII's monogram findes i parken. Gården er nabo til nationalparken Kongernes Nordsjælland, der byder på mange naturoplevelser.

Jagten spillede stor rolle for kongernes fornøjelse og hoffets forsyning af frisk kød. Derfor blev skovene bevaret under kronen. Hvor private gårde og husdyrhold dominerer landskabet i det øvrige land, har Nordsjælland mere skov.

Saunte landsby er indtegnet på von Langens skovkort fra midten af 1700-tallet. Landets ældste plantage Hornbæk Plantage blev anlagt langs kysten for at dæmpe sandflugten og hindre, at Helsingør blev begravet i sand. Først i 1800-tallet blev godset Sauntegård dannet ved sammenlægning af flere bøndergårde og består nu af 260 ha.

Dengang var Hornbæk samlingssted for kunstnere, før Skagen blev den foretrukne kunstnerkoloni. Her boede om sommeren nationale koryfæer som P. S. Krøyer, Holger Drachmann og Jens Juel samt digteren Johannes Ewald, der skrev "Kong Christian stod ved højen Mast" inspireret af fiskene fra Hornbæk. Også sveske August Strindberg boede her og fandt inspiration fra udsigten til Kullen i det nuværende Sverige.

I 1912, blev kornhandler Søren Hald ejer af godset. Han lod hovedbygningen opføre og anlagde parken. Bygningen med tårn, svungne sandstensudsmykkede gavle, kanonkugler og kampestenssokkel, stod færdig i 1914. Stilen svarer til samtidigt herregårdsbyggeri og kaldes historisk. Arkitekten Gustav Hagen skabte et asymmetrisk bygningsværk som ramme om sin velhavende ejers komfortable tilværelse.

Hald var en mand, der forstod at tjene penge som grosserer under første verdenskrig, hvor Danmark var neutral. Det førte til opblomstring af handelsflåden, hvor danske skibe med neutralitetsflag leverede fødevarer og andet til de krigsførende magter. Den nye rigdom affødte benævnelsen "Gullasch baron". Søren havde stærke nationale følelser, og tyskerne var ikke hans livret. Det ringeste kød blev sendt til Tyskland med påskriften: »En tak for 1864«, som en personlig hilsen og til erindring om nederlaget i den 2. Slesvigske krig.

Parken har gode betingelser for vækst og trivsel. Terrænet skrånede svagt fra den store terrasse ned mod åen, og et skovomsluttet engdrag. Mange træer blev plantet år 1912, og næsten alle er af forskellige arter. Et stort Thuja Plicata nåletræ, der er 30 meter højt og måler 70 meter i omkreds, markerer pompøst enden af parken. Haven har en pragtfuld Rododendron, der henter næring fra den lille sø, og fylder parken med blomsterflor i juni. Af andre træer kan nævnes æblekvæde, valnød, ægte kastanje, ahorn, kastanjer, eg og birk, hjertetræ, juligrantræ, akacie og en meget flot guldregn.

Haven er en oase og levested for nattergal, ugler, rådyr og sikahjort, der her lever i fred. De kan mødes, hvis man tavs og iagttagende besøger deres hjem.

De let tjente penge under 1. verdenskrig blev brugt til selskaber og fester. Hald købte også Kalundborg Skibsværft, men ved afslutningen af 1. verdenskrig, standsede indtjeningen. Hald gik fallit og måtte forlade gården, der blev overtaget af Handelsbanken som pantlover. Banken var ejer indtil 1928, hvorpå godset blev solgt til godsejer L. C. Breum, som i 1941 videresolgte til ingeniør W. Myhre for 500.000 kr. Det var under 2. verdenskrig, hvor der var stor usikkerhed om fremtiden. Myhre, der var en dygtig landmand og påpasselig med sine ting, forsynede sit værktøj med påskriften: »Stjålet fra Myhre«.

I 1954 købte direktør Kurt Præstrud godset. Han stiftede eksportvirksomheden Nordisk Ægkompagni og var ejer af Nordisk Margarine og Salatfabrik. Han indrettede sig med værdifulde malerier af gode danske kunstnere, møbler, skønne venezianske prismekroner, ægte tæpper og en vinkælder, der mere var en samling end til brug. Mange af vinene var af årgang 1918, som var Præstruds fødselsår. Landbruget havde en besætning på 125 jerseykøer, der ofte fik medaljer på landskuer. I avlsgården lå et mindre mejeri, der leverede frisk mælk og smør.

I 1981 købte Statsanstalten for Livsforsikring hovedbygning og park. Forsikringselskabets ledelse gjorde sælgeren en vennetjeneste ved gennem forhøjet pris at redde ham fra økonomisk ruin. Men handelen udsatte blot problemerne for Præstrud, hvis restejendom med landbrug i 1991 blev overtaget af kreditforeningen på auktion. Da det gik op for forsikringselskabets ledelse, hvad der var sket, lagde de planer for at undgå, at tabet blev realiseret ved gensalg og fadæsen afsløret. De investerede i stedet yderligere 62 millioner kr. i ombygning og udvidelse af hovedbygningen til et luksuskursuscenter til efteruddannelse af ledelsen. Det skulle være til gavn for kommende generationer statsansatte og sikre deres pension.

Sauntehus blev i 1981 ombygget til conferencecenter for videreuddannelsen af få ansatte i Statsanstalten. Byggeriet blev ledet af arkitekt Paludan & Ramsager og ingeniør Birch & Krogboe. Det blev til et forsikringspalads anskaffet for et tre cifret millionbeløb. Få år efter blev Statsanstalten privatiseret og solgt til Baltica forsikring. Da også dettes ledelse optrådte uansvarligt og deltog i en milliardskandale i Gibraltar, mistede også Baltica sin selvstændighed og blev opkøbt af Danica Liv som del af Danske Bank.

Personalet var ansat efter bankoverenskomst og holdt fri samtidig med bankansatte. Ikke mærkeligt gav driften underskud, og direktøren satte i 1996 slottet til salg. Ingen ville købe, og der skulle gå tre år før læge Ann og Gorm Lokdam hjalp banken af med ejendommen og åbnede den som slotshotel.

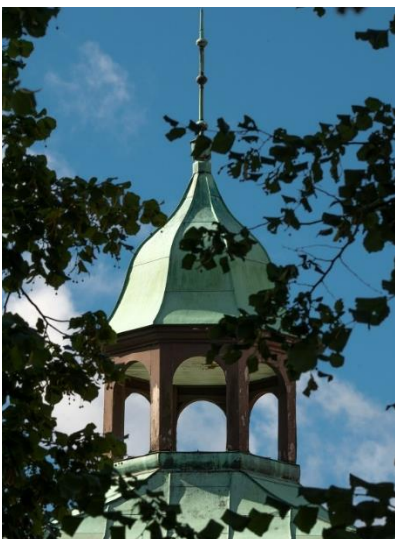
Statshue Alderdommen

Derpå blev driften lagt om fra bankinstitution til spiserestaurant, festlokaler og konference faciliteter, hvor lokale kan fejre familiebegivenheder med god mad og drikke.

Gæstelisten rummer både kendte kulturpersonligheder og toppen af erhvervslivet. I en årrække har regeringen anvendt Sauntehus når den har brug for uforstyrrede møder. Suiten blev indrettet til Poul Schlüter, da han var statsminister. Af andre kendisser kan nævnes Victor Borge og Lene og Søren fra musikgruppen Aqua, der fejrede bryllup her.

Statshue Ungdommen

Udsigtstårnet på Sauntehus

Foto år 1980 før ombygningen

Sauntehus omtales i bogen "Fra saga til slotsliv" af Gorm Lokdam Royal Classic forlag 2022.